

This Question Paper consists 35 questions and 4 printed pages.
अस्मिन् प्रश्नपत्रे 35 प्रश्नाः एवम् 4 मुद्रित पृष्ठाः सन्ति ।

Roll No.

अनुक्रमाङ्कः

Code No. 58/S/A
गूढसंख्या
Set
स्तवकः **A**

BHARATIYA DARSHAN
भारतीयदर्शनम्
(247)

Day and Date of Examination
(परीक्षादिवसः दिनाङ्कश्च)

Signature of two Invigilators 1.
(निरीक्षकयोः हस्ताक्षरम्)

2.

सामान्या निर्देशाः :

- 1 अनुक्रमाङ्कः प्रश्नपत्रस्य प्रथमपृष्ठे नूनं लेख्यः ।
- 2 निरीक्ष्यताम् यत् प्रश्नपत्रस्य पृष्ठसंख्या प्रश्नानां संख्या च प्रथमपृष्ठस्य प्रारम्भे प्रदत्तसंख्या समाना न वा । प्रश्नक्रमः सम्यग् न वा ।
- 3 वस्तुनिष्ठप्रश्नानाम् (क), (ख), (ग), (घ) एषु विकल्पेषु युक्तम् उत्तरं चित्वा उत्तरपत्रे लेख्यम् ।
- 4 समेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि निर्धारितसमये एव लेख्यानि ।
- 5 उत्तरपत्रे आत्मपरिचयात्मकं लेखनम् अथवा निर्दिष्टस्थानं विहाय अन्यत्र क्वापि अनुक्रमाङ्कलेखनं सर्वथा वर्जितमस्ति ।
- 6 स्वस्य उत्तरपत्रे प्रश्नपत्रस्य गूढसंख्या नूनं लेख्या ।
- 7 समेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया एव लेख्यानि ।

58/S/A—247-A]

1

[Contd...

BHARATIYA DARSHAN

भारतीयदर्शनम्

(247)

परीक्षासमयावधि: (Time) होरात्रयम् (3 Hrs)]

[पूर्णाङ्कः (Full Marks) : 100

निर्देशाः :

- (1) अस्मिन् प्रश्नपत्रे [A] भागे 10, [B] भागे 10, [C] भागे 10, [D] भागे 5 इति आहत्य 35 प्रश्नाः सन्ति ।
- (2) प्रश्नस्य दक्षिणे पार्श्वे संख्यासु (अङ्काः × प्रश्नाः = पूर्णाङ्काः) इति एवम् अङ्कान् निर्दिशति ।
- (3) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।

[A] दशानां युक्तं विकल्पं चिनुत ।

1×10=10

- (1) दर्शनशब्दः भावव्युत्पन्नश्चेत् को अर्थः स्यात् ?
(क) प्रमाणम् (ख) प्रमाता
(ग) प्रमेयम् (घ) प्रमा
- (2) आस्तिकदर्शनानि कति ?
(क) पञ्च (ख) त्रीणि
(ग) नव (घ) षट्
- (3) सन्तानवादः कस्य मते अस्ति ?
(क) चार्वाकमते (ख) बौद्धमते
(ग) जैनमते (घ) न्यायमते
- (4) देहस्य रक्षणं मोक्षं प्रति साधनमिति कस्य वादः ?
(क) बौद्धस्य (ख) जैनस्य
(ग) चार्वाकस्य (घ) मीमांसकस्य
- (5) अचिन्त्यभेदाभेदस्य प्रवर्तकः कः ?
(क) निम्बार्कः (ख) बलदेवः
(ग) मध्वः (घ) रामानुजः

58/S/A—247-A]

2

[Contd...

- (6) तत्र निरपेक्षः रवः भवति ।
(क) श्रुतिः (ख) लिङ्गम्
(ग) वाक्यम् (घ) प्रकरणम्
- (7) अज्ञानोपहितं चैतन्यमात्मा इति के वदन्ति ?
(क) चार्वाकाः (ख) भाट्टाः
(ग) वेदान्तिनः (घ) वैशेषिकाः
- (8) सैन्धवशब्दार्थः लवणमिति कस्मिन् प्रकरणे ?
(क) भोजनप्रकरणे (ख) स्नानप्रकरणे
(ग) चिकित्साप्रकरणे (घ) युद्धप्रकरणे
- (9) योगस्थः कुरु कर्माणीति कुत्र वर्तते ?
(क) भागवते (ख) भगवद्गीतायाम्
(ग) उद्धवगीतायाम् (घ) गुरुगीतायाम्
- (10) समष्टिस्थूलशीरोपहितं चैतन्यं किम् ?
(क) प्राज्ञः (ख) तैजसः
(ग) विराट् (घ) हिरण्यगर्भः

[B] दशानां यथानिर्देशम् उत्तराणि लिखत ।

2×10=20

- (11) पुरुषार्थाः कति ? तत्र अनित्याः के ? 1+1=2
- (12) ब्राह्मणस्य कति विभागाः ? के च ते ? 1+1=2
- (13) न्यायानुसारं उपमानं किम् ? उपमितिश्च का ? 1+1=2
- (14) वैशेषिकमते द्रव्याणि कति ? कानि च तानि ? 1+1=2
- (15) योगोक्ताः चित्तवृत्तयः कति ? ताः काः ? 1+1=2
- (16) शाब्दी भावना का ? आर्थी भावना च का ? 1+1=2
- (17) श्रीकृष्णोक्ताः भक्ताः कतिविधाः ? के च ते ? 1+1=2
- (18) भागवतोक्ता भक्तिः कतिविधा ? तत्र यथेच्छं पञ्च लिखत ? 1+1=2
- (19) अधिकरणे कति अवयवाः ? के च ते ? 1+1=2
- (20) कर्मयोगस्य किं फलम् ? भक्तियोगस्य किं फलम् ? 1+1=2

[C] दश अनतिदीर्घोत्तरैः समाधत्त ।

4×10=40

- (21) दर्शनस्य आवश्यकताम् आलोचयत । अथवा दर्शनस्य व्यापकताम् आलोचयत ।
- (22) बौद्धदर्शनस्य मोक्षस्वरूपं वर्णयत । अथवा बौद्धानाम् आचारविचारं कुरुत ।
- (23) पञ्चहेत्वाभासानां परिचयं कुरुत । अथवा साङ्ख्योक्तं पुरुषस्वरूपं प्रतिपादयत ।
- (24) साङ्ख्यदर्शनसम्मतं प्रकृततत्त्वं वर्णयत । अथवा मीमांसादर्शनस्य प्रामाण्यविचारं कुरुत ।
- (25) नवद्रव्याणां सलक्षणं विचारं कुरुत । अथवा सामान्यपदार्थविचारं कुरुत ।
- (26) वैशेषिकाभिमतम् अभावपदार्थं विशदयत । अथवा साङ्ख्योक्तप्रकृतिसत्त्वे प्रमाणचिन्तनं कुरुत ।
- (27) अज्ञानलक्षणविचारं कुरुत । अथवा कारणशरीरं सङ्गृह्य वर्णयत ।
- (28) मुमुक्षुत्वं प्रतिपादयत । अथवा पञ्चीकरणं प्रतिपादयत ।
- (29) उपरतितितिक्षयोः विवेचनं कुरुत । अथवा गीतोक्तं ध्यानयोगोपदेशं विचारयत ।
- (30) अध्यारोपापवादाभ्यां जीवब्रह्मणोरैक्यं प्रदर्शयत । अथवा षड्विधलिङ्गानां परिचयं कुरुत ।

[D] पञ्च दीर्घोत्तरैः समाधेयाः ।

6×5=30

- (31) पुरुषार्थान् सविस्तरं विवेचयत । अथवा दर्शनानां व्यावहारयोग्यत्वम् अधिकारिभेदेन दर्शनप्रभेदञ्चालोचयत ।
- (32) शून्यवादिनां सत्यस्य समीक्षां विवृणुत । अथवा जैनदर्शनस्य तत्त्वमीमांसां उल्लिखत ।
- (33) योगोक्तं समाधिस्वरूपं प्रतिपादयत । अथवा योगोक्तम् ईश्वरस्वरूपं वर्णयत ।
- (34) भक्तियोगमधिकृत्य प्रबन्धमारचयत । अथवा कर्मयोगमधिकृत्य प्रबन्धमारचयत ।
- (35) कर्मयोगमधिकृत्य विवेकानन्दस्य विचारम् उल्लिखत । अथवा कर्मोपासनानां मोक्षं प्रति साधनत्वं प्रतिपादयत ।

